

Unitárius bölcsőde épül Marosvásárhelyen

Magyar állami támogatással

Fotó: Nagy Tibor

Magyar állami támogatással bölcsődét épít négy városban, köztük Marosvásárhelyen, az unitárius egyház. A beruházás egyelőre a tervezési szakaszban van, előreláthatólag tavasszal fognak neki az építkezésnek a Bolyai utca 23. szám alatti, egyházi tulajdonban lévő telken.

Menyhárt Borbála

Egy projektnek a részeként Marosvásárhelyen, Kolozsváron, Brassóban és Sepsiszentgyörgyön épít bölcsődét magyar állami támogatással az unitárius egyház. A marosvásárhelyi beruházás kapcsán Szabó Zoltán Győző, a Bolyai téri unitárius egyházközség gondnoka lapunknak elmondta, eredetileg óvodát szerettek volna építeni, de végül lemondtak róla, mivel az óvoda a tanügyminisztérium alárendeltségébe tartozik, ami nehezítette volna a

működtetését. Mindemellett a helyi önkormányzatnál is érdeklődtek, hogy városszinten mire lenne a legnagyobb szükség, és ott jelezték, hogy a városi bölcsődékben alig több mint háromszáz gyereknek tudnak helyet biztosítani, és valójában mintegy ötszáz helyre volna szükség. Így körvonalazódott, hogy a bölcsőde iránt nagyobb igény mutatkozik, ezért erre pályázott a Bolyai téri egyházközség. Ősztönzően hatott

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje időben megújítani előfizetését a NÉPÚJSÁG-ra!
Ha előfizet, **BIZTOSAN** kézhez kapja.
Telefon: 0742-828-647

A sárpataki vesszőbútor-készítés atyja

Marossárpatakon hagyománya van a kosárfonásnak és a vesszőbútor-készítésnek. Kosarakat bizonyára már két-háromszáz évvel ezelőtt is fontak a település roma nemzetiségű lakói, a vesszőbútor a múlt század hetvenes éveiben jött be divatba.

5.

Periprava – Utazás Románia végpontjába

Marosvásárhelyről eljutni Peripravára több időbe telik, mint akár az európai földrészen kívüli Amerika nagyvárosába. Tizenöt óra az utazási idő autóval, komppal és hajóval összesen, amire még rá kell számolni a tulceai tartózkodást: szállással vagy anélkül, de az autó hátrahagyásáról feltétlenül gondoskodva. Már ebből az összehasonlításból kiindulva is kijelenthető: Periprava Románia végállomása.

15.

Mintegy 5,2 millió vonuló madár

A 25. alkalommal meghirdetett akcióban idén 41 ország madártani szervezete, köztük Magyarország BirdLife képviselője, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) vett részt.

17.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Iskolások és egyetemisták figyelmébe!

November 30-ig

minden iskolás és egyetemista ügyfelünknek 50%-kal olcsóbban kínáljuk az antireflex védőréteggel ellátott műanyag lencsákat.

Az akció érvényes:

műanyag american standard hmc (italy) szemüveglencsére, a következő dioptriartományra: 0 ± 6,0 Sph És 0 ± 6/2 Cyl (amíg a készlet tart)

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakvizitünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket kúldópapír nélkül fogadjuk
- a gyermekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

SAMIRA üzlet
Marosvásárhely, Bartók Béla utca 13. szám

Târg de Covoare
carpeta

Őszi szőnyegvásár
október 17–21. között!

Szerda
Csütörtök
Péntek
Szombat
Vasárnap

Naponta 9–20 óra között
kedvezményes áron vásárolható!

Ajándék vár minden vásárlóra! Telefon: 0265/269-295; 0740-187-603.

Aktuális

Kalandra fel!

Mózes Edith

Hallgatom a hírt, amelyet úgy közölnek, mintha az lenne a hét szenzációja. Ugyanis egy magát politikai elemzőnek nevező személy, aki hosszú és kalandos politikai pályán jutott el a kommentátori státusig, gondolt egy merészet és nagyot, és pártot akar létrehozni, mert úgy gondolja, hogy a kereskedelmi televíziót, amelynek egyik tulajdonosa, a vezető kormánypart elnöke meg akarja szüntetni. Hogy ez mennyire igaz, vagy álhír-e, egyelőre nem tudni. Annyi azonban biztos, hogy mára mindenki mindenért a szociáldemokraták elnökét tenné felelőssé. Minden törvény az ő érdekében születik, a kormányrendeletek úgyszintén, ellene tüntetnek a „rezisztensek”, őt vádolja lépten-nyomon az államelnök, másfél éve naponta lemondatnák, bármiért és semmiért bebörtönöznék.

De most nem róla van szó, bár ebből sem hagyták ki, mert, mint már említettük, állítólag ő az, aki meg akarja szüntetni az egyébként magyarellenességéről (is) híressé vált csatornát. Na már most az említett elemző úgy védené meg a televíziót – amely egyébként több mint 100 millió lejjel tartozik az államnak –, hogy pártot alapít. Az elemző bizonyára így „állna bosszút” a politikum és az államelnök (Folytatás a 3. oldalon)

Magyar állami támogatással

(Folytatás az 1. oldalról)

ugyanakkor a törvénymódosítás, aminek értelmében január 1-től állami támogatásban részesülnek a bölcsődék is. A módosítás kezdeményezői több ízben hangoztatták, hogy az állami támogatásnak köszönhetően az önkormányzatok, valamint az egyházak nagyobb arányban fognak majd ilyen jellegű intézményeket létesíteni, ugyanis országos szinten gondot jelent a bölcsődék hiánya.

A gondnok elmondta, bár szeretek volna egy több csoport befogadására alkalmas intézményt, helyszűke miatt harminc férőhelyes, azaz két csoporttal működő bölcsőde épül majd a Bolyai utca 23. szám alatt, ahol az egyház rendelkezik egy erre alkalmas területtel. A helyszínen jelenleg az Unitarcoop Alapítvány székhelye, illetve lelkes lakás van kialakítva. Egyszintes épület lesz, a gyerekek étkeztetését cateringrendszerben oldják meg, mivel a saját konyha magával vonná a személyzet létszámának növelését, ugyanakkor az egyes helyiségek kialakítását illetően is bonyolítaná a folyamatot.

– Két tervváltozat készült, ezek közül fogunk egyet kiválasztani. Szakembereket vontunk be, és előzőleg ellátogattunk több, újonnan

épített bölcsődébe, így próbáltunk ötleteket meríteni, és felmérni, mire kell figyelni, melyek a pozitív, illetve negatív tapasztalatok, hogy a hibákat megpróbáljuk elkerülni. Kolozsváron is jártunk egy egyházi bölcsődében, de ami a legközelebb van hozzánk, és egyben a legújabb is, az a marosszentgyörgyi, amit a helyi önkormányzat üzemeltet. Itt többször is jártunk megnézni, hogyan működik. A marosszentgyörgyi minta alapján becsültük fel a személyzet létszámát, mintegy nyolc-tíz főt kell majd foglalkoztatni – mutatott rá a gondnok.

A Bolyai téri unitárius egyházközség megkapta a magyar államtól a bölcsődeépítésre elnyert támogatást, a mintegy 450 ezer eurónak megfelelő forintot. Jelenleg a tervezés zajlik, és reményeik szerint kora tavasszal nekifognak az építésnek. Azt szeretnék, ha 2019 szeptemberében már tudnák fogadni az apró népet az új bölcsődében.

Az építkezés idejére el kell majd költöztetni az Unitarcoop Alapítványt, viszont a munka befejeztével mindenképpen szeretnék számukra is helyet adni a szóban forgó helyszínen, ugyanis fontos szempont az egyházközség számára, hogy az idősekkel való foglalkozásuknak a továbbiakban is teret tudjanak biztosítani.

Nemzetközi szakértői csoport dolgozik a Minority SafePack jogszabályjavaslatain

Brüsszelben került sor szerdán, október 10-én a Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezés első szakértői találkozására. A különböző uniós országokból érkezett, több szakterületet képviselő tizennyolc szakértő azzal a céllal találkozott, hogy az európai kisebbségvédelmi kezdeményezés kilenc pontja alapján jogszabálytervezeteket dolgozzon ki. A találkozón a munkamenetről egyeztettek, és létrehozták a munkacsoportokat a részletes törvényjavaslatok kidolgozására. Az eseménynek a FUEN brüsszeli irodája adott otthont.

„A szakértői találkozó újabb fontos lépés végső célunk, az uniós kisebbségvédelmi kerettörvény megszületése irányába. Németországi, dél-tiroli, magyarországi, szlovákiai, lettországi és romániai szakemberek dolgoznak rajta, s ha szükséges, újabb

szakértők csatlakoznak. Megnyugtató, hogy ilyen felkészült, nemzetközi szinten elismert szakértői csapat dolgozik a jogszabálytervezeten. A Minority SafePack jó kezekben van. Stratégiánk azt a célt szolgálja, hogy a polgárok aláírásaival a lehető legjobb eredményt érjük el. Az 1 128 385 hitelesített támogatói aláírás mellett konkrét jogszabálytervezeteket fogunk letenni az Európai Bizottság asztalára, hogy senki se állíthassa azt, hogy kéréseink nem valósíthatók meg a gyakorlatban” – nyilatkozta Vincze Loránt, a FUEN elnöke.

A Minority SafePack európai kisebbségvédelmi kezdeményezés uniós védelmet és támogatást kér az őshonos kisebbségek számára nyelvük és kultúrájuk megőrzése érdekében. A kezdeményezés kilenc javaslatot tartalmaz a kisebbségi nyelvhasználat, az oktatás és kultúra, a regionális politikák, a jogegyenlőség, a média és a regionális támogatások terén.

Magyarok a román nemzetállamban

Riportpályázat

A Székelyföldi Magyar Újságírók Egyesülete (SZMŰE) riportpályázatot hirdet **Magyarok a román nemzetállamban** címmel.

Irányadó kérdéskör: Milyen következményekkel járt Erdély Romániához csatolása az itteni magyarokra nézve? Hogyan ítélik meg a jelenlegi helyzetüket? Miként viszonyulnak a szülőföldhöz és a nemzeti önazonosságához? Van-e közösségi jövőképük? Látják-e megoldást gondjaikra, és miként lehetne azt megvalósítani?

Bárki pályázhat, életkortól, lakhelytől és állampolgárságtól függetlenül.

Benevezni csak eddig meg nem jelent írásokkal lehet.

A riportnak a megadott témát kell feldolgoznia, terjedelme nem haladhatja meg a tízezer betűhelyet. Az íráshoz nyolc, a tartalomhoz szorosan kapcsolódó fényképet is kérünk.

A beérkezett pályaműveket öttagú szakmai testület bírálja el: Farkas Árpád Kossuth-díjas író, költő, műfordító, a bírálóbizottság elnöke, Farcádi Botond, a Háromszék főszerkesztője, Galbács Pál, az SZMŰE alelnöke, Karácsonyi Zsigmond, a Népszó főszerkesztője és Sarány István, a Hargita Népe főszerkesztője.

A pályázati eredményt 2019. január 14-én, hétfőn tesszük közzé.

Az első helyezettet 500 (ötszáz), a második helyezettet 250 (kétszázötven), harmadik helyezettet pedig 150 (százötven) euróval díjazzuk. A nyertes pályamunkák a Brassói Lapokban, valamint a Hargita Népe, Háromszék és Népszó megkei napilapokban jelennek meg.

A díjak ünnepélyes átadása Sepsiszentgyörgyön a magyar kultúra napján, 2019. január 22-én, kedden lesz.

A pályaműveket 2018. december 14-ig fogadjuk el PDF formátumban, egy szintén PDF formátumban megírt levél kíséretében, Bedő Zoltán SZMŰE-elnök címére: bezo59@freemail.hu

A levélnek a következő adatokat kell tartalmaznia: család- és keresztnév, születési év, lakhely, e-mail-cím, telefonszám, aláírás. Az adatokat bizalmasan kezeljük, harmadik félnek nem adjuk át.

Az aláíratlan riport, illetve levél, a kért adatok hiánya, a beküldési határidő túllépése, valamint a megadottól eltérő téma esetén a pályamunkát nem vesszük figyelembe.

Székelyföldi Magyar Újságírók Egyesülete

A szállítók felfüggesztették az általános sztrájkot

A szállítók csütörtökön kora délután felfüggesztették az általános sztrájkot azt követően, hogy ígéretet kaptak arra, hogy problémáikat keddi ülésén tárgyalni fogja a parlament – közölte a Román Szállítók Szövetsége (FORT). Augustin Hagiu, a FORT elnöke azt nyilatkozta, hogy nem kéri a szakminiszter lemondását, de közvetlen párbeszédet szeretnének folytatni vele.

A szállítók csütörtökön hajnalban léptek sztrájkba, és azt követelték, hogy a közlekedési minisztérium vonja vissza a szállítók megszervezésére vonatkozó jogszabályt módosító rendeletét. A FORT meglátása szerint a vonatkozó rendelet „egy atombomba, amely a levegőbe röpteti a román szállítási piacot, és káoszt okoz”.

Bodor Péter-emlékszobát nyitnak

Jövő szombaton emlékszobával és egyben új turisztikai látványelemmel bővül Erdőszentgyörgy: ezentúl nemcsak megemlíthetik a látogatóknak, hogy itt született Bodor Péter ezermester, hanem be is tudják mutatni életét és munkásságát.

Glígor Róbert László

A Bodor Péter Művelődési Egyesület idén áprilisban emléktábla állításával öröközte meg névadója emlékezetét, és már akkor megfogalmazódott az igény, hogy a város szülőlténe emlékszobát kellene berendezni. A bemutató anyag összeállításában országlánrészt vállalt a marosvásárhelyi *Buksa Éva Mária* nyugalmazott tanárnő, író. Februárban az egyesület a sepsiszentgyörgyi Maketo céggel szerződést is kötött, megrendelve Bodor zenélő kútjának makettjét. Ez szeptemberben el is készült, és a székely ezermester életét és munkásságát bemutató tablók is készen állnak. Amint az egyesületet vezető *Kovrig Magdolna* nyugalmazott tanárnőtől megtudtuk, az emlékszobát a Rhédey-kastély földszintjén, a turisztikai információs iroda szomszédságában rendezik be, és itt helyezik el a kút jól sikerült mását is. A valamikor Marosvásárhely

főterét díszítő zenélő kutat Bodor Péter építette, ennek hasonmása ma Budapesten, a Margitszigeten található. Az emlékszoba az Erdőszentgyörgyön született ezermester emlékét hivatott őrizni, de ugyanakkor gazdagítja a kisváros turisztikai vonzerejét is. A szükséges anyagiakat az egyesület a lakosság kétszázalékos adófelajánlásából, illetve magánszemélyek adományából teremtette meg.

A jövő szombati megnyitóra a Székelyföld Napok keretében kerül sor, amikor Erdőszentgyörgy megszervezi az *Örökségünk: a múlt és jövő találkozása* nevű eseményt. Ebből az alkalomból a kisváros önkormányzata a település másik neves szülőltéze, Rhédey Claudiához kapcsolódó konferenciát is szervez a kastélyban, ahol *Fehér János* művészettörténész ismerteti a grófi családdal és a szentgyörgyi kastéllyal kapcsolatos kutatásai pillanatnyi eredményeit, ezt követően pedig *dr. Kinda István* néprajzkutató ismerteti a tervezett Rhédey-kiállítás fejleményeit. *Csibi Attila Zoltán* polgármester közleményében örömmel adja tudtul, hogy az eltelt egy év alatt az erdővidéki művészettörténészek sikerült is fellelnie néhány, eddig számunkra ismeretlen érdekességet. „Nagy örömről sikerült megtalálni Rhédey Claudiáját kezüleg írt, német nyelvű naplóját egy németországi levéltárban” – számolt be az előljáró, hozzátéve, hogy a konferencia ötlete is azért született, hogy az elért kutatási eredményekről a nagyközönség is tájékozódhasson. Az érdeklődők jövő szombaton választ kaphatnak a két szakembertől a Rhédey család témájában felmerülő kérdésekre a délelőtt 10 órától kezdődő konferencián, amelyen *Nagy Andrea* is előadást tart a szászokról és szomszédságaikról.

Áprilisban emléktáblát avattak, jövő héten emlékszobát nyitnak Bodor Péter tiszteletére

Fotó: Átyin Andrea Kata/archív

SZÍNES VILÁG

XIV. évf. 40. (637.) szám, 2018. október 12., péntek

A sárpataki vesszőbútor-készítés atyja

Marossárpatakon hagyománya van a kosárfonásnak és a vesszőbútor-készítésnek. Kosarakat bizonyára már két-háromszáz évvel ezelőtt is fontak a település roma nemzetiségű lakói, a vesszőbútor a múlt század hetvenes éveiben jött be divatba. A 85 éves Punka (Pálmás) Mihályt akár a helyi kosárfonás és vesszőbútor-készítés atyjának is nevezhetjük, hiszen a mai generáció szinte kivétel nélkül tőle sajátította el a mesterség csínját-bínját.

Berekméri Edmond

Mihály bácsi szerény mesterember, nem a szavak embere. Amikor a mestersége felől kérdezem, a szaktudás mellett a jó minőségű vesszőt említi. A kosárfonás alapanyaga a fűzfavessző, szaporítása tavasszal dugványozással történik. „Kosarat itthoni vesszőből is lehet csinálni, de a bútornak valót Kolozs megyéből hozzuk. Egy nagyobb területet vásároltunk meg tízen, onnan vágjuk és szállítjuk haza a minőségi fűzfavesszőt. Az egyszerű kukoricaszedő kosárhoz szükséges vesszőt legtöbb esetben nem tisztítjuk meg a hajától, hanem hajastul fonjuk bele a kosárba. Amiből bútorokat tervezünk, azt feldolgozás előtt meg kell főzni, majd megtisztítjuk a hajától, és így fehér vagy sárgászöld színt kap, fajtától függően” – vezet be a szakma rejtelmébe Mihály bácsi, aki szerint a marossárpataki Szerbia nevű romanegyedben legalább 25-30 ember tud kosarat fonni. A bútorkészítők száma kevesebb, de van néhány ügyes fiatal, aki elsajátította a szakmát. Ezeket szinte kivétel nélkül Mihály bácsi tanította. „Eljöttem hozzám, s arra kértek, hogy engedjem meg, hogy egy-két napig mellettem dolgozhassanak. Ott maradtak, figyelték a kezemet. A legfontosabb kellék a mester kezűgyessége. A tehetségesebbekből kiváló szakember lett, jól megélt a fonásból. Olyanok is vannak, akik csak az eladással foglalkoznak, mégis ők keresik a legtöbb pénzt. Megveszik a bútort itthon, aztán teherautóval viszik a határ szé-

léig, és ott értékesítik” – tájékoztat a mester.

A fonáshoz különböző eszközök, szerszámok szükségesek. Ilyen a főzőüst, gyalu, metszőolló, kés. Felhasználás előtt áztatni kell a vesszőt, hogy megpuhuljon és hajlékonyabb legyen, mert úgy könnyebb vele dolgozni. Egy nap 3-4 kosarat is el tud készíteni, egy átlagos kosár kb. 3 óra alatt lesz meg. Először a fenék készül el, aztán oldalkarót tesz be a fenékbe, amely az alapváza a kosárnak. Az aljától folyamatosan vesszőgyűrűket helyez egymásra, s mikor berakja, formálja is ezeket. A kosár közepe táján díszítésként néha más szerkezetű, esetleg színárnyalatú sorok következnek. A felső rész elkészítése után jön a szegés, amely lezárja a kosarat, végül pedig füleket csatol hozzá. A kukoricaszedő kosár mellett gyakran készít piaci kosarat, virágkosarat, ruháskosarat, de

mőzeskosarat és macskakosarat is rendeltek tőle. A vesszőbútorok közül a legkelendőbbek a teraszra készített asztal négy székkal, de ágyat, foteleket, fogast, cipőtartót is szép számban készített a 85 éves kézműves.

Amikor a gyermekkoráról kérdezem, legyint. „Akkor más világ volt” – mondja. Szegénységben éltek, a háború helyi eseményeire egészen jól emlékszik. Bunkert építettek, ha repülő közeledett vagy ágyúdörgést hallottak, bebújtak a föld alá. „Cigányokat is vittek a frontra, 3-4 ember meg is halt, többen fogságba estek. Apámat is behívták 1943-ban, Marosvásárhelyen kellett jelentkezzen. Onnan Nyárádszeredába vitték, ahol a parancsnok sorra kérdezte őket, hogy kinek hány gyermeke van. Apámnak volt a legtöbb a frissen bevonultak közül, így hazaküldték. Egyik testvérem úgy halt meg, hogy a háború után egy fegyvert talált, s azzal játszott” – emlékezik vissza.

Kisebbségi problémái vannak, de nem panaszkodik. Feleségét 13 éve vesztette el, azóta ő főz, rendez magát. Gyermekei már régen kirepültek a családi fészekből, egyedül él. A reggeli felkelés után, evés előtt mindig megiszik egy pohárka gyümölcspálinkát, mert úgy szokta meg, s jólesik. Kedvenc étele a hagymás tokány puliszkával, savanyúsággal. Testvérei közül még öt van életben, kettő Marossárpatakon él. „Nem lenne jó, ha az emberek tudnák, hogy mikor halnak meg. Sok gonosz ember halála előtt megölné a haragosát... A szerbiai romák közül sokan lettek Jehova tanúi, de én megmaradtam reformátusnak. Valamikor régen megkeresztelték, konfirmáltam, nem hagytam a vallásomat” – jelenti ki határozottan. Aztán a karórájára pillant, menni készül. A kosarat anyósom fizeti, krumplit ad cserébe. Mihály bácsi megköszöni, majd korát meghazudtoló fürge léptekkel indul hazafelé az esti szürkületben. Nem várja otthon senki, mégsem panaszkodik, nem kesereg. Talán a munka szeretete tartja életben...

Magánalapítású művészeti múzeum Bukarestben

Csaknem száz éve először alapítottak magánmúzeumot Bukarestben, és több évtizede először nyílt kiállítóhely egy kifejezetten erre a célra kialakított új épületben a román fővárosban.

A Kortárs Művészeti Múzeum (Muzeul de Artă Recentă – MARE) elsősorban az utóbbi fél évszázad román képzőművészetének bemutatására vállalkozik a bukaresti Primăverii (Tavaszi) negyedben, egy újonnan elkészült, labirintusszerű, ablak nélküli szűk folyosókat korszerű kiállítóterekkel ötvöző ötszintes épületben.

Az egykori Ceausescu-rezidencia közelében található, 1200 négyzetméternyi kiállítási területtel rendelkező kulturális intézmény építészeti is szervesen kapcsolódik a kommunista múlthoz: az

épület annak az 1939-ből származó vilának a helyén áll, amelyet a sztálinista korszak rettegett ideológusa, Ana Pauker román külügyminiszter használt, a múzeum építői pedig megőrizték az alapozás egyes részeit, köztük az alsószobában kialakított bunkert, amelyből hangszigetelt nézőteret alakítottak ki.

A MARE első két szintjén állandó tárlat kapott helyet Korlátolt felelősségű stilsztikai változatosság címmel, amelyet román képzőművészek 1965 – a kommunista rezsim kulturális „nyitása” – után készült, „tűrt” vagy „támogatott” kategóriába tartozó alkotásait mutatja be.

„A MARE kritikai betekintést nyújt abba, milyen kockázatokat vállaltak, milyen sikereket értek el és milyen kompromisszumokat kötöttek a kom-

munista diktatúra idején, illetve az annak 1989-es bukása utáni években alkotó román művészek” – idézte a Mediafax hírügynökség Erwin Kesler múzeumigazgatót, aki évek óta gondozza és az ország számos városában kiállította a MARE fő mecénásának számító Roger Akoury libanoni üzletember műgyűjteményét.

A további szinteken a Mennyország a pokolban című, húsz román képzőművész vallásos témájú alkotásait bemutató időszakos tárlat kapott helyet. Bár a MARE elsősorban a román kortárs művészet megismertetését célozza, évente három elismert külföldi művészt is meghívhatnak kiállítani. Elsőként Jeff Wall kanadai fotóművész munkásságából nyújtanak ízelítőt a bukaresti közönség számára: a MEN című kiállítás 2019. január 28-ig látható.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 821.

MAGAS NÖVÉNY	AUSZTRÁL ERSZÉNYES ÁLLAT	ILJUSIN GÉPE	NÖVEL				
2.			E				
1.	KJJEVI FEJEDELEM						
FELTÉVE		DZSÚSZ		MAGAS ÉPÍTMÉNY	HOLLAND SAJTVÁROS	MAGAD	TROMBITA-HANG
MAGYAR KUTYAFAJ		JÁROM					
			NYÚSZÍT	R			E
HÜSKÖCKÁS ÉTEL				LENGYELORSZÁGI FOLYÓ			
VÉRPÁLYA				ELŐTAG: FOG			
	ÓGÖRÖG PIACTÉR					NÉVELŐ	
	MŰVÉSZI HÁRMAS					RANGJELZŐ	
VÉGES-VÉGIG		VICC					AZUGA CENTRUMAI FINN. KÖLTŐ (LEINO)
		CSÓVÁL					
A NEPTUNUSZ HOLDJA					FIZETŐ-ESZKÖZÜNK SÚJT		
ESŐ (ANGOL)							
			KUKAC			E. DANTES BÖRTÖNE FOHÁSZ	
			ELEMI PARÁNY				
FÜGGESZT RÖVID KÖSZÖNÉS				KAMASZ			
				SZÁMÁRA			
	EGYIPTOMI FŐISTEN				M. TÖLTŐ-ÁLLOMÁS		
	...-BILLEG				PÁROS SZÁM		
ELŐTAG: KÓ ZAVAROSAN LÁTI!				RÉGI RÁDIÓ-MÁRKA FASOROS ÚT		RÓMAI 1000	DUNAÚJ-VÁROSI EGYETEM
		AM. SZÍNES MAGAZIN				AZONBAN	
		ELME				KIPUSZTÍT	
ÉPÜLET-SZÁRNY			VEGYI ELEM				
			RAGADOZÓ HAL				
MEG-GYLKOL				FA (ANGOL)			
				PROTON-SZÁM JELE			
KILYÉN LEVENTE	E						TANULÓ JELE

A NOBEL-DÍJAK 100 ÉVE

című pályázat nyertesei:
FÜLÖP ILDIKÓ, Marosvásárhely, Moldovei u. 28 A/15. sz.
JAKAB LÁSZLÓ, Marosvásárhely, Kárpátok sétány 35A/B/5. sz.
A pályázati rejtvény megfejtése:
FRITZ HABER; BÉKE-DÍJ;
MAX KARL ERNST LUDWIG PLANCK
Kérjük a nyerteseket, vegyék fel a kapcsolatot Borbély Ernővel a 0742-828-647-es telefonszámon.

Megfejtések az október 5-i számból:

Klasszikus (ikrek):
Viharsziget

Skandi: *Annyi bizonyos, hogy ennyit még Lev Tolsztoj sem írt össze, mint én mostanában.*

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

1	2	3	Ő	4	5	6	7	8	R
9				10					
11	12	13	14	15		16	17		18
19				20				21	
22			23		24		25		
26			27		28		29		
30		31				32			Á
33	34			35	36		37	38	
M		39		40	41		42		43
44	45			46	47		48		49
R			Y					Y	

VÍZSZINTES: 1. Az idézet első része. 9. Arab férfinév. 10. Támlás heverő. 11. Hasonló, megfelelő. 16. Hangjegyrírás. 18. Indíték. 19. Örlözem. 20. Másolat. 21. Gotovac tréfacsinaló hőse. 22. Víz ad. 23. Feltéve. 24. Elektronvolt (röv.) 25. Maláj tőr. 26. Jut neki belőle. 27. Kártyaletét. 29. Játékba lehet ilyen. 30. Latin csont. 31. Előre jut. 32. Német női név. 33. Szekényi teher. 35. Harapásnyi étel. 37. Nagy termetű kutyafajta. 39. Mohamed nemzetisége. 41. Balti finnugor néptörredék. 42. Folyadékot önt pohárba vagy edénybe. 44. Magyarázó rajz. 46. Csőrös agyagfuvola. 49. Patás háziállat.

FÜGGŐLEGES: 1. Vuk apja. 2. Biológiai létezik. 3. XIX. sz. erdélyi festő (Miklós). 4. Tevékeny. 5. Magyarországi város. 6. ... Blandiana, román költő. 7. Kicsinyítő képző. 8. Zénóni paradoxon. **11. Az idézet második része.** 12. Orosz női név. 13. Fundamentum. 14. Bibliai személy, felesége sóbálvány lett. 15. Omszk kisebbik folyója. 17. Nyílt, nyitott (angol). 20. Turandot kérője. 21. Mikroorganizmusok hatására bomlásnak induló. 23. Vízi állat. 25. Hím állat. 27. Indiai autómárka. 28. Súlyos beteg. 29. Fél tucat. 31. Düh. 32. Veleszületett. 34. Szőlőtámasz. 36. Huszárparancs. 38. Rákfegyver. 40. Sétapálca. 42. Klubegyed. 43. Finom húsú tengeri hal. 45. A bór és a fluor vegyjele. 47. Kipling kígyója. 48. A nátrium vegyjele.

L.N.J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket október 25-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők – két személy – egy-egy könyvet nyerhetnek. A pályázati szelvényt kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani. (Egy borítékban csak egy pályázati szelvény szerepelhet.)

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Raymond Chandler amerikai író regényének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Afrikai sivatag – Királyt ünnepélyesen beiktat. 7. Tüskedarab! – Némán les! 8. Karol – Egyenletes, lapos. 9. Részben átköt! – Thai földi, osztrák és portugál gépkocsijelzés. 11. Hordómérték – Tengerészital. 12. Irányt jelző tábla – Felügyel, oltalmaz. 14. Sójaj – Skálahang. 15. Szándék – Magas kamat. 18. Heveny – Barátságatlan, sivár. 19. Horogra kerül – Kőműveszerszám. 22. Eme tárgy – Ady egyik álneve. 23. Erjesztett takarmány – Való. 25. Közterület – A kálium, oxigén és hidrogén vegyjele. 27. Szemmel kísér, figyel – Végére toló! 28. Őszi eső jelzője – Félrevezet. 30. Feltéve, amennyiben – Rangjelző szó. 31. Tumor – Munkakerülő, lusta.

FÜGGŐLEGES: 1. Nagy család, nemzetség – Ler. 2. Rendőr, argóban – Szent éték. 3. Meleg, forráság – Orvosi csont. 4. Épületszárny – Norvég és iráni autójelzés. 5. Csodálat – Csúcseredmény. 6. Aroma – Hawaii köszönés. 10. Megverődik – Olasz eredetű étel. 13. Kégli, otthon – Becézett férfinév. 16. Gyakorlottság, tapasztalat – Kezdőpont. 17. Szerves oldószer – Vesztégzár. 20. Anekdota – Szárított fű. 21. Árut házhoz rendel – ... szőlő (Móra F.). 24. Csapodár, felelőtlen – Bázis. 26. Táncot jár – Tömény ellentéte. 29. Sálvégek! – Kettőzve: egyik nagyszülő.

Koncz Erzsébet

1	2	3	4	5	6
7		8			
9	10	11			
12		13		14	
15			16		
17	18				
19	20			21	
22		23		24	
25	26		27		
28		29		30	
31					

1	2	3	4	5	6
7		8			
9	10	11			
12		13		14	
15			16		
17	18				
19	20			21	
22		23		24	
25	26		27		
28		29		30	
31					

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
 Győzelem tér
 18. szám,
 www.bookyard.ro

Az elhízásra való genetikai hajlam felülírható

A környezeti tényezők alakításával felülírható az elhízásra való genetikai hajlam – közölte legfrissebb kutatásai alapján Halmy Eszter, a

Magyar Elhízástudományi Társaság (MET) elnöke az M1 aktuális csatornán csütörtökön, az elhízás világnapján.

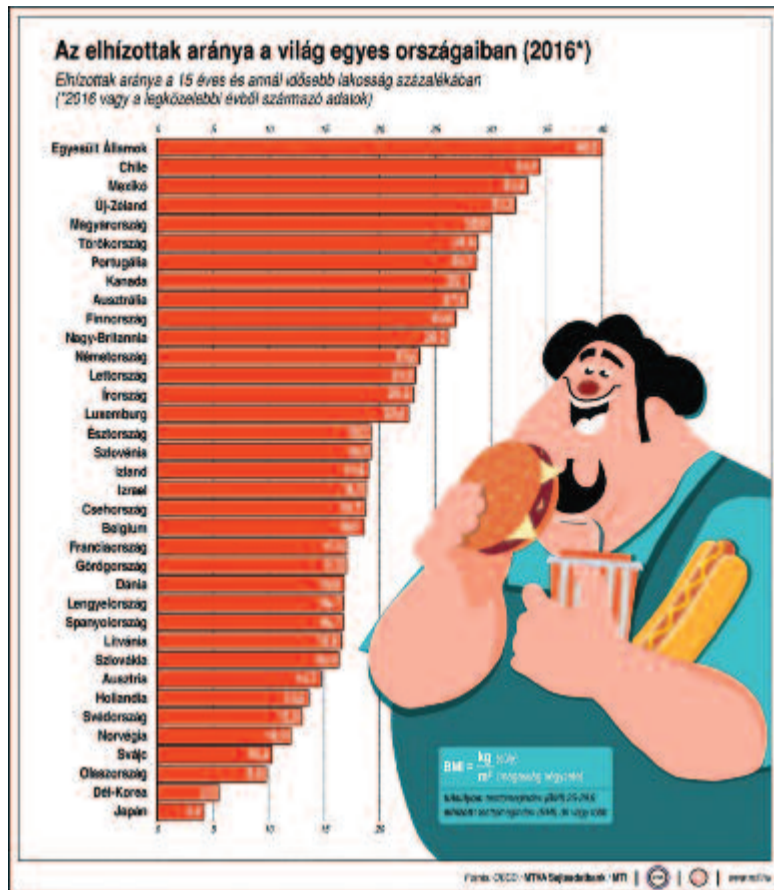
Ha elhízást befolyásoló egyes környezeti tényezők megváltoztatásával bizonyos gének érvényesülése befolyásolható, ezzel gyakorlatilag felülírható az elhízásra való genetikai hajlam – fejtette ki.

Elmondta: a nem megfelelő mennyiségű és minőségű táplálkozáson és inaktív életmódon kívül eddig harminc olyan környezeti tényezőt listáztak, amelyek jelentősen befolyásolják az elhízás kialakulását. Többek között a stressz, egyes baktériumok, az iparból és mezőgazdaságból érkező hormonháztartást módosító vegyületek is ide tartoznak – tette hozzá.

Kiemelte: globális probléma az elhízott gyermekek magas száma, ez pedig aggasztó, mivel átfogó adatok szerint a túlsúlyos gyermekek 80 százalékából elhízott felnőtt lesz.

A műsorban elhangzott, Magyarországon a felnőtt lakosság több mint kétharmada elhízott, és a helyzet folyamatosan romlik.

Az elhízás világnapját 2016 óta tartják, célja, hogy ösztönözze az embereket az egészséges testsúly megőrzésére, a súlytöbblet leadására, és felhívja a döntéshozók figyelmét a sürgős cselekvés fontosságára az elhízás leküzdése érdekében.

Yoko Ono feldolgozta az Imagine-t új lemezén

Az Imagine című John Lennon-dal feldolgozása is szerepel özvegye, Yoko Ono jövő héten megjelenő albumán, a Warzone-on. Az új verzióban egy templomi orgona kíséri Ono hangját.

„John örülne, hogy megcsináltam. Az új lemez dalai közül az Imagine volt az egyetlen, ami miatt ideges voltam, mert a számat az egész világ ismeri, és számolhatok a kritikákkal. Mégis azt hiszem, nagyon fontos volt, hogy elkészüljön, az idegesség másodlagos” – fogalmazott Yoko Ono a BBC-nek.

Hozzátette: élvezte a munkát, fontosnak érezte az Imagine új változatban történt megjelentetését, ezért mindent elkövetett, hogy jó legyen a végeredmény.

A 85 éves, japán származású Yoko Ono Warzone című munkája, amely erősen politikai indíttatású, csak néhány héttel fogja követni John Lennon legendás albuma, az Imagine múlt pénteki újramegjelenését. Az Imagine című dalt 1971-

ben rögzítette az ex-Beatle, a producer John, Yoko és Phil Spector volt.

„Különleges időszak volt, mindketten egy jobb világról álmotunk. Amikor befejeztük, egymásra néztünk és csak annyit mondtunk: valóban megcsináltuk?” – idézte fel Yoko Ono, aki tavaly óta hivatalosan is az Imagine című dal társszerzője.

John és Yoko hét albumot készített együtt, mielőtt a 40 éves Lennont 1980 decemberében egy örült meggyilkolta volna lakhelyük, a New York-i Dakota ház előtt.

A rock and roll egyik leghíresebb párja 1969-ben, a vietnami háború idején Amszterdamban egy szállodai szobában két héten át az ágyában tüntetett látványosan a békéért.

„Örülök, hogy az emberek manapság egyre többet gondolnak a békére. Akkoriban számos alkalommal elmondtuk, mennyire fontos a béke, és úgy érzem, sikerrel tettük” – idézte fel Ono.

A húsfogyasztás visszaszorítása az egyik kulcseleme a klímaváltozás elleni harcnak

A növényi eredetű ételekben gazdag, de húsban szegény flexitáriánus étrendre való áttérés, az élelmiszer-hulladék felére csökkentése, valamint a mezőgazdasági termelés fejlesztése a három kulcslépés, hogy az emberiség fenntartható jövőt építsen ki magának 2050-re.

A Nature című tudományos folyóiratban publikált tanulmány szerint a világ jelenlegi ételmezési rendszerének számos negatív hatása van: nagymértékben hozzájárul az éghajlatváltozáshoz, felemészti az ivóvízkészleteket és szennyezi a környezetet a túlzott nitrogén- és foszforhasználattal – írja a BBC hírportálja.

Mivel 2010 és 2050 között várhatóan növekedni fog a bolygó lakossága és az emberek jövedelme, ezért ezek a negatív hatások 50-90 százalékkal is nagyobbak lehetnek, ami már túlmutatna a bolygó „teherbíró-képességén”, hacsak az emberiség nem teszi meg a szükséges intézkedéseket – írták a tudósok.

Az Oxfordi Egyetem kutatói megállapították, hogy ennek veszélyét nem lehet csupán egyetlen változtatással elhárítani, a három kulcslépést együtt kell megtenni. A tanulmány vezető szerzője, Marco Springmann szerint az egyik ilyen kulcslépés a nö-

vényi eredetű ételekben gazdag, de húsban szegény, a mediterránhoz hasonló étrend elsajátítása lenne.

„Van, aki mediterránnak hívja, mi flexitáriánusnak. A húsok közül csak a halat fogyasztó, a tojást és tejterméket megengedő vegetáriánus és a szigorúan növényi vegán diéták helyett mi a legkonzervatívabb, húst is tartalmazó étrendet választottuk, de ebben is csak henteente egyszer szerepel vörös hús” – mondta a tudós.

Amennyiben az emberiség erre az étrendre térne át, azzal több mint felére csökkenne a mezőgazdasági termeléssel kibocsátott üvegházhatású gázok mennyisége.

A kutatók szerint a mezőgazdasági termelést is át kellene alakítani. Ebbe beletartozna az emberi egészség számára fontos növények termesztése, valamint a hatékonyabb víz- és trágyafelhasználás.

A tanulmány szerint az élelmiszer-hulladék felére csökkentésével további 16 százalékkal lehetne visszaszorítani a mezőgazdaság környezetre ártalmas hatásait.

„Egy tízmilliárdos népesség etetése nem lehetetlen dolog, amennyiben megváltoztatjuk az étkezési és élelmiszer-termelési szokásainkat” – mondta Johan Rockström, a potsdami Klímakutató Intézet munkatársa, a tanulmány egyik szerzője.

Mintegy 5,2 millió vonuló madár

Mintegy 5,2 millió vonuló madarat számláltak meg idén az Európai Madármegfigyelő Napok résztvevői, akik október első hétvégéjén rögzítették megfigyeléseiket Európában és Közép-Ázsiában.

A 25. alkalommal meghirdetett akcióban idén 41 ország madártani szervezete, köztük Magyarország BirdLife képviselője, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) vett részt. Az összesített eredmények alapján Európában és Közép-Ázsiában a tavalyinál több, legalább 956 helyszínen több mint 5,2 millió madarat figyelt meg a 25 ezer résztvevő –

közölte az MME kedden az MTI-vel.

Az összegzés szerint Magyarország idén is jól szerepelt az országok közötti játékos versenyben: a résztvevők tekintetében az első, a helyszínek számát tekintve a második, a látott madarak számlálásában harmadik helyen végzett.

A legtöbb helyszínen a hollandok végeztek megfigyeléseket és a legtöbb madarat is ők rögzítették.

A leggyakoribb három madárfaj Magyarországon a seregély, az örvös galamb és a nyári lúd volt, míg nemzetközi viszonylatban a csilpcsalpfüzikét, a seregélyt és az apácaludat figyelték meg a legtöbb alkalommal az első három helyen.

**Voltunk,
vagyunk, leszünk.**

1000 év Erdélyben. 100 év Romániában.

iskola
alapítvány

ezer100.ro

1000
RMDSZ
100

A marosvásárhelyi Ingatlan- és Piackezelő Kft.

**kikiáltásos nyilvános árverést hirdet
kereskedelmi helyiségek bérbeadására:**

- 1.) helyiség raktárnak, 65 m², a nagypiacon (Cuza Vodă)
- 2.) helyiség közlelmezésre, 63 m², a nagypiacon
- 3.) helyiség illemhelynek, 31 m², a nagypiacon
- 4.) helyiség kereskedelmi tevékenységre, 50 m², az 1989. December 22. utca 35. szám alatti piacon
- 5.) helyiség közlelmezésre, erre a célra kialakított épületben, 164 m², az ócskapiacon
- 6.) helyiség közlelmezésre, 50,80 m² a nagypiacon
- 7.) helyiség közlelmezésre, 56,50 m² a nagypiacon
- 8.) helyiség raktárnak, 46,2 m² a nagypiacon.

Az árverésre október 30-án 10 órakor kerül sor a Piackezelő Kft. Marosvásárhely, Cuza Vodă utca 89. szám alatti székhelyén. Bővebb felvilágosítás a részvételi feltételekről és a szervezésről az igazgatóságon. Kapcsolattartó Őmódi Gabriel. A dossziék benyújtásának határideje: október 26., 11 óra.

A vezetőség

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel **OKTÓBERRE ártámogatott (ingyenes)** orvosi analízisek elvégzésére! Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365/882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között, valamint szombaton 8-13 óra között.

Várjuk Önöket!

Marosvásárhelyi Rádió Románia **96 FM**
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

SC Dürkopp Adler SRL,
Maroszentgyörgy
str. Agricultorilor – Mezőgazdász u. 12.

Munkatársat keres minőségellenőr/felelős munkakörbe

Elvárásaink:

- Műszaki rajz ismerete
- Technikai szakértelem
- Mérési és ellenőrzési eszközök használatának ismerete
- Angol és német nyelv ismerete előnyt jelent
- Hajlandóság két műszakban dolgozni
- Jó kommunikációs készség
- Az adatok elemzése és feldolgozása
- Megbízhatóság, precizitás, felelősségtudat.

Feladatok:

- A gyártósor és a gyártási folyamatban levő darabok minőségének folyamatos ellenőrzése a nyersanyagok, termékek, gyártás körben, a félkész/késztermékek minőségi követelményeinek betartása
- A nem megfelelő termékek, a minőségi követelményektől való eltérések felismerése, azonosítása, megfelelőségi jelentés kezdeményezése;
- A technológiai részleggel együttműködve elkészíti, ellenőrzi és frissíti a minőségellenőrzési tervet, dokumentációt;
- A gyártási folyamatban használt mérőműszerek ellenőrzése és beállítása.

Amit kínálunk:

- Versenyképes fizetés
- Éves teljesítménybónusz
- Képzési programok
- Étkezési jegyek
- Ingyenes szállítás
- Pótszabadság
- Stimuláló multinacionális munkahelyi légkör

Önéletrajzot és kísérőlevelet a cég székhelyén vagy e-mailen:
office@duerkopp-adler.ro, moldovanm@duerkopp-adler.ro várunk.
További információk a 0265/208-307-es telefonon.

SC Dürkopp Adler SRL,
Maroszentgyörgy
str. Agricultorilor – Mezőgazdász u. 12.

Munkatársat keres számvezérlésűgép-kezelő és hőkezelő állás betöltésére

Amit kérünk:

- Tanulási vágy;
- Megbízhatóság, komolyság, rugalmasság;
- Szakképzéssel rendelkezők előnyben részesülnek.

Amit ajánlunk:

- Személyes betanítás;
- Biztos, hosszú távú munka;
- Vonzó fizetés (egyéni értékelés alapján),
- Ingyenes szállítás, étkezési jegyek;
- Stimuláló multinacionális munkahelyi légkör.

Önéletrajzot és kísérőlevelet a cég székhelyén vagy e-mailen:
office@duerkopp-adler.ro, personal@duerkopp-adler.ro várunk.
További információk a 0265/208-307-es telefonon.

LAM, hiteles megoldások!

LAM
www.lammikrohitel.ro

tel.: 0265-220-099
www.lammikrohitel.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Târgu Mureș 88,14
Marosvásárhely 88,14

Bovata 102,14
Sighetu Marșiei 102,14

r • a • d • i • o

Fast

Reghin 94,7,14
Săpărin 94,7,14

Sighetova 104,3,14
Sighetu Marșiei 104,3,14

Üzleti sikereinek titka:
a jó **REKLÁM!**

Hívjuk a NÉPÚJSÁGON
Maros megye legnagyobb napilapján!